

Specifika komunikace s Romy s ohledem na prostředí knihoven

Mgr. Jana Poláková, Ph.D.
Moravské zemské muzeum

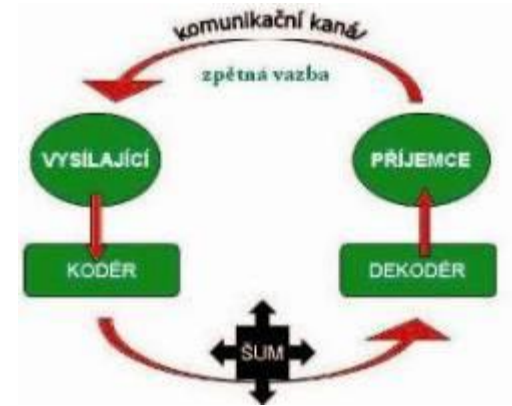
Komunikace

Na základě vlastních:

- kulturních vzorců
- norem chování
- zkušeností

Na základě zprostředkovaných:

- zkušeností
- znalostí

Co je typicky romské?

- **Základní pilíř je rodina**
 - velkorodina
 - nukleární rodina
 - vyloučení z komunity

Co je typicky romské?

- **Společenství navzájem nerovnoprávných jedinců**
 - vztah muže a ženy
 - změny v průběhu biologického vývoje
 - změny v průběhu sociálního vývoje
 - v rámci romské komunity
 - v rámci celé společnosti

Co je typicky romské?

- **Kolektivnost a soudržnost**
- společný život
 - minimum soukromí
 - neochota a neschopnost být sám
- společné rozhodování
 - ztráta samostatnosti
 - hlučnost

Co je typicky romské?

- společné emoční prožitky
 - rodinné oslavy
- společná výchova
 - možná ve velkorodině => rozpad velkorodiny = rozpad tradiční výchovy, snaha převzít majoritní vzorce
 - odlišné znaky od běžné „české“

Co je typicky romské?

- **Přístup k času**
 - „nadčasovost“ nebo „mimočasovost“
 - neschopnost plánovat

Co je typicky romské?

- **Vztah k majetku**
 - tradiční společné vlastnictví
 - snížený přístup k novým předmětům
 - snížená možnost hromadění majetku

Co je typicky romské?

- **Vztah k teritoriu**
 - vlastní území vs. široké okolí
 - hygiena

Základní komunikační bariéry

- **Kulturní vzorce a normy chování**
 - Vztah muž x žena
 - vyhledat kolegu(-yni)
 - neústupnost
 - Postavení v daném společenství
 - vyhledat nadřízeného
 - neústupnost
 - Pozdrav, díky a prosba, tykání a vykání
 - nevyžadovat ale dodržovat
 - Lež, nepravda, vlastní pravda
 - empatie
 - filtrování sdělení, rezervovanost při zpracování

Základní komunikační bariéry

- **Odlišné prvky výchovy**
 - Kolektivní rozhodování => neochota a strach samostatně jednat
 - nemít strach z většího množství lidí
 - najít mluvčího skupiny a jednat s ním
 - Neexistence odkládání požitku => netrpělivost
 - Absence odměn a trestu => neuznání sankcí
 - neústupnost v pravidlech
 - nedělat výjimky
 - Vlastní x cizí přání (poznatek)

Základní komunikační bariéry

- **Odlišnost jazyka**

- Gramatika

- znát základy romštiny

- Absence některých výrazů (abstraktní, novodobé)

- Sémantika (slova, věty)

- používat jednoduché věty ne komplikovaná souvětí

- vyloučit cizí slova

- vyloučit abstraktní pojmy

- používat jednoznačné výrazy (vezměte vs. půjčte)

Základní komunikační bariéry

- **Písemný projev**
 - nechuť k formulářům
 - nepochopení psaného textu
 - vyhnout se písemné komunikaci
 - „nadstandardní“ péče

Děkuji za pozornost!

Ačhen Devleha!